

30/06/2024

077-5006206

052-6885006

שוחד של שוטרים - החטא ועונשו

החוק בישראל אוסר על שוטרים לקבל כל תמורה בעד פעולות הקשורות בתפקידם, וקובע עונשים חמורים על חריגה מהוראה זו. יחד עם זאת, מקרים אלו אכן מתרחשים מעת לעת ומובילים לכתבי אישום הן כנגד השוטרים והן כנגד נותני השוחד. עו"ד אסף דוק מסביר על יסודות העבירה, התנאים להתקיימותה ומקרים שפורסמו בתקשורת.

קבלת שוחד מצד שוטר

הסעיף בחוק העונשין שעוסק בעבירת קבלת שוחד הינו 290. סעיף זה קובע ענישה מרבית של **10 שנות מאסר** או קנס בגין לקיחת שוחד על ידי עובד ציבור, וזאת בעבור פעולה כלשהי הקשורה בתפקידו. על עובדי הציבור נמנים בעלי תפקידים ברשויות הממשל, ביניהם עובדים סוציאליים, שופטים, שרים וחברי כנסת, וגם שוטרים. עבירה זו מתבצעת ללא קשר לתוצאות, כלומר גם אם השוטר לא פעל או שלא הספיק לפעול בתמורה לדבר שקיבל, שכן עצם הכוונה, הידיעה והלקיחה הן יסודות העבירה.

כמו כן, אין זה משנה אם הפעולה שהתבקש השוטר לבצע, או שטען שביכולתו לבצע, הייתה ממילא מעבר לסמכותו ולא היא בכוחו לבצע. על מנת לסבר את האוזן, אם שוטר מציע לנהג החשוד בנהיגה בשכרות כי יבטל כתב אישום המגובש כנגדו בתביעה המשטרית, ומקבל לשם כך תמורה, הרי שזהו שוחד לכל דבר ועניין אף אם למעשה לא הייתה באפשרותו של השוטר לקיים את הבטחתו.

שוחד הוא שוחד בכל מקרה

על פי חוק העונשין, אין זה משנה אם התמורה שניתנה לשוטר הייתה כסף מזומן, דבר אחר השווה לכסף, או כל טובת הנאה אחרת. כלומר, השוחד יכול להיות גם מתן צ'ק, רכישת כרטיס טיסה, תשלום על מסעדה, מתן טובת הנאה מינית וכן הלאה. כמו כן, אין זה משנה אם הטובה ניתנה כדי שהשוטר יפעל למען נותן השוחד באופן אקטיבי, או ימנע מפעולה כלשהי - כמו למשל הימנעות מרישום דו"ח - או שיפעל באופן איטי או מהיר במכוון בעניינו של נותן השוחד, או ינהג בו בכל דרך של ההעדפה או שיפלה לרעה אדם אחר. גם אין זה משנה אם התמורה ניתנה כדי שהשוטר יבצע את הפעולה בעצמו, או שישפיע על אדם אחר שבכוחו לפעול. בנוסף לכך, אין זה משנה מי נהנה מפעולותיו של השוטר, כלומר נותן השוחד עצמו או אנשים אחרים, ואפילו אין זה משנה אם הפעולה שביצע השוטר הייתה מתחייבת מתפקידו או שלא. במילים פשוטות, שוחד הוא שוחד והנסיבות שמסביב אין משנות. יחד עם זאת, הדבר החשוב הוא היסוד הנפשי, כלומר שהשוטר היה מודע כי הוא מקבל טובה כלשהי עבור פעולה שקשורה למילוי תפקידו.

קבלת ומתן שוחד לשוטר הינן עבירות חמורות ביותר

כפי שראינו, הענישה המרבית על לקיחת שוחד עומדת על 10 שנות מאסר, וגם מתן שוחד צפוי לענישה חמורה מאוד העומדת על 7 שנות מאסר. המחוקק ראה לנכון להחמיר במעשים אלו מפני שהם פוגעים באופן קשה ביותר ביסודות הממשל התקין. יש לזכור כי שוטרים הינם שלוחי החוק ונציגיו, וכאשר הם פועלים בדרך של איפה ואיפה נפגעים עקרונות הצדק והשוויון. יתר על כן, התנהגותו של השוטר מקרינה על הממשל כולו, ולקיחת שוחד פוגעת בטוהר המידות ובאמון הציבור ברשויות האכיפה והמשפט.

30/06/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

דוגמאות ללקיחת ומתן שוחד לשוטרים

למרבה הצער, שוחד שוטרים אנו תופעה כה נדירה במחוזותינו, ומעת לעת מגישה המחלקה לחקירות שוטרים כתבי אישום בגין עבירות אלו. דוגמא אחת היא של ארבעה שוטרים שהקימו מעין "משטרה חלופית" עבור חברת עיקולי רכב. בעלי החברה פנו אל השוטרים וגייסו אותם כעובדים לכאורה בחברה, שהיו מתלווים לעיקולים, בודקים פרטים במסוף המשטרה, מוסרים פרטים חסויים של בעלי מכוניות, מאתרים את הרכבים, ואף משתמשים בסמכותם כשוטרים כדי לעכב נהגים ולאזוק אותם. כל זאת, בתמורה לתשלום של עשרות אלפי שקלים.

דוגמא נוספת היא של שלושה שוטרים שהורשעו בקבלת שוחד מידי בעלי מועדוני בילוי בתל אביב, וזאת תמורת "עבודה" כמאבטחים. השוטרים היו נוהגים לעמוד בכניסה למועדון, להציג את תעודותיהם בעת גבייתם כספים מהנכנסים, ולבצע פעולות לשמירת השקט כגון התערבות בקטטות והרחקת גורמים בלתי רצויים. זאת בתמורה לכניסה חופשית אל המועדונים, תשלום של מאות שקלים בלילה, וארוחות בחינם.

בשורה התחתונה, אם המחשבה על הצעת שוחד לשוטר אפילו חולפת בראשכם הימנעו מפעולה בכל מחיר. מדובר בעבירה חמורה מאוד שעלולה להאפיל על כל מעשה אחר בו אתם חשודים. ואם כבר הועלו כנגדכם חשדות בגין מתן שוחד, פנו במהירות לעורך דין פלילי בעל ניסיון במצבים אלו.